

– W.: PWN, 1980. – 874 s. 5. Bogucka M. Bona Sforza / M. Bogucka. – W.: PIW, 1989. – 331 s. 6. Wojciechowski Z. Zygmunt Stary (1506–1548) / Z. Wojciechowski. – W.: PIW, 1979. – 432 s. 7. Acta Tomiciana // [упоряд.: S. Gorski]. – Kórnik: Biblioteka Kórnicka, 1857. – T.VI. – 645 s. 8. AGAD MK. – T.36. – F.56v. 9. Acta Tomiciana // [упоряд.: S. Gorski]. – Kórnik: Biblioteka Kórnicka, 1857. – T.VII. – 651 s.

Александра Звягина

КОРОЛЕВСТВО ПОЛЬСКОЕ И ФРАНЦИЯ: ОСОБЕННОСТИ МЕЖДУНАРОДНЫХ СВЯЗЕЙ В 1500–1525 ГГ.

Целью этой статьи является рассмотрение контактов в сфере международных отношений между Францией под эгидой династии Валуа и Королевством Польским под властью династии Ягеллонов в 1500–1525 гг. В работе сделан анализ, очерчена специфика и выделены этапы польско-французского межгосударственного сотрудничества в указанный период. Рассмотрены дипломатические перипетии, особенности и результаты каждого из этапов сотрудничества двух монархий в 1500–1525 гг.

Ключевые слова: Королевство Польша, Ягеллоны, Франция, Валуа, международные отношения.

Olexandra Zvyagina

KINGDOM OF POLAND AND FRANCE: FEATURES OF INTERNATIONAL RELATIONS IN 1500–1525

The purpose of this article is to examine the contacts in the sphere of international relations between France under the Valois and the Kingdom of Poland under the rule of the Jagiellonians dynasty in the years 1500–1525. The main goal of this research is analyzed and outlines the specificity of the main stages in the Polish-French intergovernmental cooperation in this period. In this paper author considered diplomatic vicissitudes, features and results of each stage of the cooperation between the two monarchies in 1500–1525.

Key words: Kingdom of Poland, Jagiellonians, France, Valois, international relations.

УДК 94(477=438)“1904/1914”

Андрій Кліш

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТА ПРОГРАМНІ ОРІЄНТИРИ КАТОЛИЦЬКО-СУСПІЛЬНОГО СОЮЗУ В ГАЛИЧИНІ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

У статті проаналізовано організаційні засади та програмні орієнтири Католицько-суспільного союзу, досліджено його ідейні принципи та суспільну діяльність, охарактеризовано мету, завдання та основні напрями діяльності організації, з'ясовано його ставлення до соціального питання, розкрито роль вищого духовенства у діяльності організації.

Ключові слова: Католицько-суспільний союз, Галичина, суспільно-християнський рух, Ю. Більчевський, Ю. Пельчар.

Соціальною базою формування суспільно-християнського руху в Галичині стало вище католицьке духовенство, а також активні представники робітничо-селянського середовища, пріоритетом діяльності яких було соціально-економічне оновлення суспільства на християнських засадах. Зазначений дуалізм сприяв тому, що наприкінці ХІХ ст. у Галичині зародилися дві течії суспільно-християнського руху: національно-католицька, що підтримувала програму позакласового об'єднання на засадах католицької моралі; та християнсько-соціальна, котра ставила за мету покращення економічного становища й підвищення соціального статусу робітників та селян.

До початку ХХ ст. польський суспільно-християнський рух не був монолітним. Зокрема, існувала значна кількість партій та організацій, котрі базувалися на християнських принципах. Однією із таких організацій був Католицько-суспільний союз (КСС).

Метою цієї публікації є дослідження організаційних засад та програмних орієнтирів КСС у Галичині на початку ХХ ст.

Наукова новизна статті полягає у тому, що у публікації зроблено спробу дослідження організаційних засад та програмних орієнтирів КСС у Галичині на початку ХХ ст., аналізу ідеології зазначеної організації, окреслення роль її представників у суспільно-політичному житті краю.

Тема дослідження не була безпосереднім об'єктом вивчення в українській історіографії. Окремі питання з цієї проблематики висвітлені у працях польських дослідників, зокрема К. Туровського [1], М. Тарнавського [2], М. Дембовської [3]. Низка праць, присвячена лідерам КСС – Ю. Більчевському [4] та Ю. С. Пельчару [5].

Тут варто відзначити детальну біографію єпископа Юзефа Більчевського, що вийшла з-під пера М. Тарнавського (перевидана у Кракові в 1991 р.) [2], у якій йдеться про інтерес до нього як до представника церкви, і вже потім – як до діяча польського католицького руху і автора роботи про соціальне питання. Г. Гжибек, характеризуючи діяльність Ю. Більчевського у суспільному житті Галичини на початку ХХ ст., підкреслював його роль у заснуванні та діяльності КСС, проаналізував роль духовенства у становленні зазначеної організації тощо [6].

З-поміж сучасних досліджень варто відзначити докторську дисертацію Т. Штохель-Набельської [7], присвячену польському партійному будівництву в Галичині наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. Аналізуючи спектр політичних сил зазначеного періоду науковець виокремила й суспільно-християнські. Зокрема, дослідниця коротко проаналізувала роль церковних лідерів та КСС у заснуванні та діяльності курсів з підвищення професійної кваліфікації. В. Вежбенець на прикладі Перемишля показав особливості польсько-українських відносин по обидві сторони польсько-українського кордону [8, s. 13–21].

Незважаючи на те, що окремі аспекти досліджуваної проблеми вже аналізувалися науковцями, варто зауважити, що на сьогодні задекларована проблематика ще не стала предметом окремого наукового дослідження. Власне у цьому й полягає наукова новизна публікації.

Джерельною базою написання статті послужили насамперед пастирські послання єпископів Ю. Більчевського [1; 10] та Ю. Пельчара [11]. Також важливу частину джерельної бази дослідження становлять матеріали тогочасної періодики, зокрема часописів "Głos Narodu", "Gazeta Koscielna", "Echo Przemyskie" та ін. Слід зазначити, що саме періодика є одним із найважливіших комплексів матеріалів для вивчення громадської думки та соціально-політичної складової життя суспільства, оскільки на її сторінках відображаються ті чи інші події, факти і явища історії.

На початку ХХ ст. у Галичині відбулися значні соціальні потрясіння. Зокрема, придушення робітничих демонстрацій у Львові, селянські страйки 1902 р. тощо. Церква не могла залишитися осторонь зазначених подій. Єпископ Ю. Більчевський провів зустрічі з представниками духовенства та світської інтелігенції з метою утворення католицької організації за німецьким зразком. Зокрема, у цих зустрічах прийняли участь архієпископ львівський Вірменської католицької церкви Ю. Теодорович, редактор часопису "Gazeta Koscielna" А. Пехнік, голова католицької читальні М. Тулле, представник католицького товариства "Скала" І. Корженевський, відомі діячі клерикального скерування Т. і В. Пілати [6, s. 72].

Ю. Більчевський у пастирських посланнях пропагував християнську демократію, яка повинна була змінити існуючі соціальні взаємини. Папа Лев ХІІІ у енцикліках протиставляв християнську демократію соціал-демократизму. Це було важливим кроком у прагненні церкви вирішити наболілі соціальні питання. Цей рух отримав також назву "народна християнська акція". Термін "народна християнська акція" ввів Папа Пій Х. Ю. Більчевський вважав, що християнська демократія – це діяльність на відновлення рівноваги у суспільстві на засадах християнської справедливості. Згідно з енциклікою Лева ХІІІ "Graves de communi" ("Про небезпеки для суспільства") від 18 січня 1901 р., християнська демократія мала протидіяти соціалізму та не ставити перед собою політичної мети [10]. Принципи християнської демократії не збігалися з поглядами поміркованих демократів, оскільки ті визнавали верховенство нижчих верств населення над вищими.

Розвиток суспільно-християнського руху не міг відбуватися без існування централізованої організації, яка мала б координувати його діяльність.

У березні 1904 р. за ініціативи львівського архієпископа Ю. Більчевського створено "Католицько-суспільний союз" ("Związek Katolicko-Spoleczny") [12, s. 209]. Метою партії була праця над покращенням соціальних взаємин у Галичині на християнських засадах. КСС, на думку Ю. Більчевського, повинен ґрунтуватися на принципах та досвіді католицького "Volksverein", який упродовж декількох років у Німеччині зорганізував близько 400 тис. католиків, тим самим започаткувавши активні дії церкви у суспільно-політичному житті [13, s. 410]. Обрано керівництво союзу: депутат Т. Ченський – голова, М. Тулле, М. Ростворовський та о. А. Весолінський – заступники [14, s. 1–2].

КСС заявив про свою аполітичність та об'єднав у собі усі верстви суспільства. Окрім декларування релігійних завдань КСС мав також соціальні (утворення робітничих, селянських та ремісничих об'єднань), освітні (заснування католицьких часописів та читалень), економічні (підтримка "кас Райфайзена", сільськогосподарських гуртків, національної промисловості тощо) [11].

Слід зазначити, що утворення нового угруповання викликало жваву зацікавленість серед політичних партій Галичини. Зокрема, досить негативно до КСС ставилися "людовці". У своєму пресовому органі "Przyjaciel Ludu" вони неодноразово критикували новоутворену організацію [11; 16; 17; 18; 26]. Так, у статті "Нова партія" зазначалося, що попри заявлену аполітичність, КСС створений для "утримання народу в залежності від станчиків" [16, s. 1].

Основними завданнями КСС було зміцнення католицьких принципів у суспільному, родинному та особистому житті, а також у вихованні молоді; покращення суспільних взаємин у душі християнської справедливості; захисті національних прав, інтересів тощо [9, s. 366].

Для досягнення мети КСС планував здійснити низку заходів, зокрема підтримка будівництва церков у селах та викладання катехизису для дітей у позаурочний час; підтримка реколекцій; боротьба з пияцтвом, розкішшю, картярством та лихварством; поширення часописів та книг, написаних з релігійної точки зору; створення читалень, бурс, притулків, лікарень, будинків для бідних, а також виховних та виправних закладів для дітей із неблагополучних родин; турбота про сиріт та знедолених; підтримка емігрантів, які шукали роботу за кордоном.

Членом КСС, згідно зі статутом, міг стати кожен католик, незалежно від статі та соціального становища. Його обов'язком було жити та працювати згідно з правилами католицької віри та у національному душі; сплачувати щорічні членські внески. Усі члени КСС мали право голосу на зібраннях своєї парафії [9, s. 366].

КСС складався із парафіяльних філій, на чолі яких стояли парафіяльні ради. До їх складу входили місцеві священики, керівники католицьких товариств тощо. Парафіяльна рада більшістю голосів обирала голову, його заступника, секретаря та скарбника. Збори кожної філії повинні були збирати принаймні чотири рази на рік під керівництвом голови або його заступника.

На чолі КСС стала єпархіальна рада, яка обиралася що три роки. На ній обирали головуючого та його заступників на період зібрання, а усі рішення ухвалювалися більшістю голосів за наявності хоча б третини членів ради [28, s. 371].

Основним виконавчим органом КСС, згідно зі статутом, був єпархіальний комітет. До його функцій входило: допомога у організації церковнопарафіяльних зібрань; контроль над їх діяльністю тощо. Також у статуті зазначалося, що при ліквідації КСС, його майно передавалося регіональним осередкам та призначалося на добродійність.

Ю. Більчевський вважав, що КСС мав підтримувати суспільно-християнський рух у Галичині [21, s. 454–456].

Для участі у КСС Ю. Більчевський запрошував усіх католиків, оскільки вважав, що потрібно утворити сильну організацію із осередками у кожному місті та селі Галичини. Союз не мав конкурувати із існуючими соціальними католицькими товариствами, а навпаки допомагати у їх діяльності, зокрема у закладанні та підтримці дешевих їдалень, народних читалень, "кас Райфайзена", сільськогосподарських гуртків, юридичних консультацій тощо. Робота КСС мала виконуватися передусім мирянами [1, s. 365].

Ю. Більчевський виділив три основні блоки завдань КСС: релігійні – охорона та поширення католицьких принципів у особистому, родинному та суспільному житті; патріотичні – поширення національної освіти; соціальні – оздоровлення суспільних взаємин усіх прошарків населення [1, s. 365–366].

Митрополит закликав до заснування осередків КСС, наголошував на необхідності призначення відповідальних осіб та забезпечення коштами [1, s. 366].

Ю. Більчевський подав також основні обов'язки членів КСС: жити у відповідності із вченням Церкви, поширення ідей християнської справедливості, сприяння діяльності та розвитку КСС за допомогою "добрих справ" у парафії та статутні внески [1, s. 366].

У пастирських посланнях Ю. Більчевський та Ю. Пельчар закликали у своїх єпархіях вступу до лав КСС. Проте упродовж 1904–1905 рр. кількість його членів була незначною [12; 19; 20]. У зв'язку з цим вирішено модифікувати структуру КСС. Замість організації, що охоплювала усю Галичину, створювалися товариства на місцях. Кожна парафія утворювала локальне товариство на чолі із парафіяльною радою, яка делегувала представників до єпархіальної ради – керівного органу єпархіального союзу [13, s. 411–412]. Така децентралізація мала певний ефект.

У таких умовах провідну роль у становленні КСС мало відігравати духовенство. Для нього Ю. Більчевський опублікував детальну інструкцію діяльності, згідно з якою місцевий священик під час проповіді зачитував "Пастирський лист на Великий Піст про необхідність самопожертви" щодо соціальних питань та необхідності утворення католицької організації [4, s. 208–209]. Настоятель запрошував вибраних людей, які підтримували вчення Церкви, до парафіяльного будинку, вручав статут КСС та пояснював спосіб закладення його осередку. У містах, через небезпеку зустрічі з соціалістами, Ю. Більчевський рекомендував запрошувати за допомогою листів. Загальна кількість парафіяльної ради мала нараховувати 24 особи, зокрема до її складу мали входити місцевий

священик та активісти католицьких об'єднань, що діяли у парафії. Решту членів обирали за погодженням зі священиком більшістю голосів. У деяких парафіях кількість членів ради могла бути, меншою, проте настоятель мав залучити до неї місцевого колатора (покровитель церкви, або її засновник), учителя народної школи, мера міста або війта гміни. Рада мала репрезентувати усі верстви населення та гмін, що входили до складу парафії [22, s. 371–372].

Обов'язки парафіяльної ради полягали у проведенні регулярних зібрань (принаймні 4 рази на рік), а основним її завданням була підтримка настоятеля у його душпастирській праці, особливо у благодійних та соціальних акціях. Рада та настоятель спільно реалізовували християнську соціальну акцію [22, s. 372]. Кожен осередок КСС потребував приміщення для проведення зібрань, лекцій тощо. Окрім того повинні відбуватися католицькі віча, що мали запобігати антирелігійній агітації у парафії. Особливої популярності організація набула у Перемишльській єпархії, до якої входило близько 300 парафій.

У 1906 р. Ю. Пельчар видав "Пастирське послання на Великий піст 1906 р. Про обов'язки католиків в наші часи і про потребу католицької організації" [11]. У кінці цього документу опубліковано статут КСС, згідно з яким, центром товариства було м. Перемишль, а його діяльність розповсюджувалася на усю Перемишльську єпархію [11]. Слід зазначити, що статутні вимоги нічим не відрізнялися, які раніше виклав Ю. Більчевський, проте КСС прийняв чіткі політичні ознаки і у 1906 р. взяв участь в виборах уже під своїми політичними гаслами. КСС у Перемишльській єпархії у 1911 р. нараховував 150 тис. членів [23, s. 1–2], тут закладено 101 читальні та 93 сільськогосподарських гуртків [16, s. 159].

Натомість у Львові до 1912 р. КСС не був популярним, практично не маючи парафіяльних осередків. З метою популяризації організації Ю. Більчевський вирішив реорганізувати організацію, затверджено новий статут [1, s. 86; 3, s. 312–323]. До оновленого організаційного комітету увійшли: о. П. Сапега (голова), ректор семінарії Ю. Гавожевський та С. Х. Бадені (заступники), а також о. А. Шукальський (секретар). У складі виконавчого відділу між іншими були оо. С. Шидельський та А. Весолінський. Оновлено також секретаріат КСС і він став ключовим елементом в успіху акції. Секретар А. Шукальський курував утворення та розвиток парафіяльних осередків. Окрім того при секретаріаті утворено юридичну службу [2, s. 163]. КСС допомагав діяльності "кас Райфайзена" та сільськогосподарських гуртків. З метою популяризації діяльності КСС, секретаріат публікував у галицькій та закордонній пресі замітки, а також налагоджував взаємини із аналогічними організаціями Австро-Угорської монархії [6, s. 73–74]. Працю секретаріату фінансував зі своїх прибутків Ю. Більчевський [2, s. 160–166]. Для залучення додаткових коштів о. А. Шукальський заснував торговий відділ секретаріату, який розповсюджував, насамперед, церковні предмети [6, s. 74]. Для покращення діяльності КСС Ю. Більчевський профінансував спорудження окремого приміщення – Католицького дому, урочисте відкриття якого відбулося 29 січня 1911 р. У ньому, окрім секретаріату КСС, розміщувалася редакція часопису "Gazeta Niezalezna" [25, s. 4–5]. Діяльність КСС перервав початок Першої світової війни.

Таким чином, Католицько-суспільний союз відіграв важливу роль у становленні польського суспільно-християнського руху в Галичині. Попри те, що офіційно КСС був аполітичною організацією, його вплив (особливо у Перемишльській єпархії) був значним.

Список використаних джерел

1. Turowski K. Historia ruchu chrześcijańsko-demokratycznego w Polsce / Konstanty Turowski. – T. 1. – Warszawa: Ośrodek Dokumentacji i Studiów Społecznych, 1989. – 590 s.
2. Tamawski M. Arcybiskup Józef Bilczewski: Krótki rys życia i prac / M. Tamawski. – Lwow: Nakł. Tow. "Bib-ka religijna", 1924. – 212 s.
3. Dębowska M. Akcja społeczna w archidiecezji lwowskiej za rządów arcybiskupa Józefa Bilczewskiego (1901–1923) / Maria Dębowska // Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne: organ Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. – T. 61. – Lublin, 1992. – S. 227–374.
4. Krętosz J. Inicjatywy duszpasterskie arcybiskupów lwowskich obrządku łacińskiego (1900–1939) / Ks. Józef Krętosz // Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 2003. – T. 36. – Z. 1. – S. 196–216.
5. Król L. Postawa wierności w życiu i w twórczości św. Józefa S. Pelczara / Ks. Lech Król // Studia Włocławskie. – 2007. – T. 10. – S. 242–257.
6. Grzybek G. Zadania Związku Katolicko-Społecznego w nauczaniu pasterskim arcybiskupa Józefa Bilczewskiego / Grzegorz Grzybek // Akcja: Pismo Akcji Katolickiej Diecezji Bielsko-Żywieckiej. – 2001. – Nr 4 (54). – S. 15–19.
7. Stochel-Nabielska T. Das polnische Parteienspektrum in Galizien vor 1914. Eine Bestandsaufnahme der Bemühungen um die Demokratisierung des Landes. Diss. Dr. Phil. / T. Stochel-Nabielska. – Wien, 2008. – 377 s.
8. Wierzbieniec W. Between West and East. Multi-ethnicity and religious diversity as part of the cultural heritage of border cities: a case study of Przemyśl / Wacław Wierzbieniec // Trans-border economies – new challenges of regional development in democratic world. Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno-Ekonomicznej im. Ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu. – Jarosław, 2013. – S. 13–21.
9. Bilczewski J. O potrzebie ofiarności. List pasterski do Duchowieństwa i wiernych – 2 lutego 1906 / J. Bilczewski // Listy pasterskie i Mowy okolicznościowe. Mikołów-Warszawa: Nakładem Księgarni Karola Miarki, 1908. – S. 343–368.
10. Bilczewski J. W sprawie społecznej – list pasterski do duchowieństwa i wiernych / <http://www.dystrybucjonizm.pl/sw->

[jozef-bilczewski-w-sprawie-spoecznej-list-pasterski-do-duchowieństwa-i-wiernych/](http://www.ultramontes.pl/pelczar_na_wielki_post_1906.htm) 11. Pelczar J. S. List pasterski na Wielki Post R. 1906. O obowiązkach katolików w naszych czasach i o potrzebie organizacji katolickiej (Do odczytania z ambon w niedzielę Starozapustną 11 lutego 1906) / bp Józef Sebastian Pelczar. – Przemysł, 1906. – Режим доступу: http://www.ultramontes.pl/pelczar_na_wielki_post_1906.htm. 12. Pechnik A. Praca społeczna w Galicji / A. Pechnik // Ruch Chrześcijańsko-Spoeczny. – № 9. – 1.II.1905. – S. 209. 13. Kursy społeczne we Lwowie // Ruch Chrześcijańsko-Spoeczny. – Nr. 18. – 15.VI.1906. – S. 410–412. 14. Związek Katolicko-Spoeczny // Głos narodu. – Nr 146. – 27.V.1904. – S. 1–2. 15. Dalszy dowód // Przyjaciel Ludu. – № 42. – 21.X.1906. – S. 15. 16. Nowe stronnictwo // Przyjaciel Ludu. – № 22. – 29.V.1904. – S. 1–2. 17. Obludnicy niedzielna // Przyjaciel Ludu. – № 50. – 11.XII.1904. – S. 1–2. 18. Polska // Przyjaciel Ludu. – № 22. – 29.V.1904. – S. 9–10. 19. Z katolickiego ruchu społecznego // Przegląd powszechny. – 1905. – T. LXXXV. – S. 283–286. 20. IV Konferencja księży dzikanów Przemysłu // Kronika Diecezji Przemyskiej. 18.IX. 1905. – S. 306. 21. Z katolickiego ruchu społecznego // Przegląd powszechny. – 1905. – T. LXXXV. – S. 454–456. 22. Bilczewski J. Instrukcja dla PW. Duchowieństwa w sprawie organizacji Związków katolicko-spoecznych / J. Bilczewski // Listy pasterskie i mowy okolicz. T. 1. – Mikołów-Warszawa, 1908. – S. 343–375. 23. Z działalności Związku Katolicko-Spoecznego w Przemysłu // Echo Przemyskie. – Nr. 7. – 22.I.1911. – S. 1–2. 24. Dzwonkowski R. Listy społeczne biskupów polskich, 1891–1918 / Roman Dzwonkowski. – Paris: Editions du Dialogue, Société D'Éditions Internationales, 1974. – 214 s. 25. Szydelski S. Chrześcijański ruch robotniczy w dawnym województwie lwowskim (1898–1939) / S. Szydelski // ChS. – № 16. – 1984. – Z. 12. – S. 4–5. 26. Wyszło szydło // Przyjaciel Ludu. – № 27. – 3.VII.1904. – S. 1. 27. Statut "Związku katolicko-spoecznego" diecezji przemyskiej pod opieką NMP Królowej Korony Polskiej // Kronika Diecezji Przemyskiej. – R. 6: 1906. z. 1. – S.11–14. 28. Bilczewski J. Instrukcja dla PW. Duchowieństwa w sprawie organizacji Związków katolicko-spoecznych / J. Bilczewski // Listy pasterskie i Mowy okolicznościowe. Mikołów-Warszawa: Nakładem Księgarni Karola Miarki, 1908. – S. 368–375.

Андрей Клиш

**ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ ПРИНЦИПЫ И ПРОГРАММНЫЕ ОРИЕНТИРЫ
КАТОЛИЧЕСКО-ОБЩЕСТВЕННОГО СОЮЗА В ГАЛИЧИНЕ В НАЧАЛЕ XX СТ.**

В статье проанализированы организационные принципы и программные ориентиры Католическо-общественного союза, исследованы его идейные принципы и общественную деятельность, охарактеризованы цели, задачи и основные направления деятельности организации, выяснено его отношение к социальному вопросу, раскрыто роль высшего духовенства в деятельности организации.

Ключевые слова: Католическо-общественный союз, Галичина, общественно-христианское движение, Ю. Бильчевский, Ю. Пельчар.

Andriy Klish

**ORGANIZATIONAL PRINCIPLES AND PROGRAMMATIC ORIENTATIONS OF THE
CATHOLIC SOCIAL UNION IN GALYCHYNA AT THE BEGINNING OF THE XX CENTURY**

The article analyzes the organizational principles and policy orientations Catholic-social union, investigated its ideological principles and social activities, the goals, objectives and main activities of the organization, explained his attitude to the social question, the role of the higher clergy in the organization.

Key words: Catholic social union, Galychyna, public-christian movement, Y. Bilczewski, Y. Pelczar.